

SLOVENSKI NAROD.

Na dan vsakega dne, izdaja se štiri tedne v praznikih, to valja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vsa leta 14 K, na pol leta 7 K, na četrt leta 3 K, na en mesec 1 K. Kdor hodi sam po pošti, plača na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez tedenskega preložitve naročnine se ne obra. — Za ostanke se plačuje od petostopenjske peti vrste po 12 h, če se ostanke tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Štampilj se ne vračaja. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnništva telefon št. 35.

Osvobodjenje narodov.

Mogočno narašča in se razširja gibanje evropskih narodov zoper tiranstvo rimskega klerikalizma in zoper duševno in kulturno sužnost, v kateri vzdržuje najmanj omikane sloje, da jih tem laglje zlorablja za svoje sebične namene in da jih tem laglje izkorišča. Struna je počila in drug za drugim so začeli kulturni narodi evropski boj zoper rimski klerikalizem, drug za drugim delajo na to, da se ustvarijo glede rimske cerkve take razmere, kakršne vladajo na Angleskem in v Zedinjenih državah, kjer je doseženo idealno stanje neodvisnosti države od cerkve.

Kdo bi bil kaj takega mislil in pričakoval še pred nekaj leti. Odkar je bil končan kulturni boj, ki ga je nespretno in zato nesrečno vodil Bismarck, je rasla moč cerkve neprestano in je rasel njen politični vpliv tako, da je postal kmalu odločilen. Avstrija je itak klerikalna do kosti in več kot imajo tu, klerikalci skoro ne morejo doseči. Toda klerikalizem je bil postal odločilen faktor tudi drugod. V Nemčiji, ki je vendar po večini protestantska, je igrala klerikalna stranka prvo vilo. Na Francoskem so bili klerikalci vseh nijans člani parlamentarne večine in vsa ministrstva so si morali z velikimi koncesijami zagotoviti podpore te stranke. Na Španskem so imeli klerikalci vso oblast v rokah in so jo uporabljali neusmiljeno, da zatro vsak svobodomiselnost pojav. Celo v Italiji vzel nasprotju med vatikanom in kvirinalom je bila moč klerikalizma tako velika, da je brez težav preprečil nameravano reformo zakonskega prava.

Danes pa je boj na celi črti in svobodomiselnost zmaga slavodobitno na celi črti.

Francija je spretno in srečno izvedla ločitev države od cerkve. Papeževo upanje, da prisili francosko

vlado, uporabiti taka sredstva, kakor jih je uporabljal Bismarck, se je izjalovilo. Bismarck je škofe metal v ječo in branil maševanje in delitev zakramentov. S tem je razburil katoliško prebivalstvo in kopal sam sebi jamo, v katero je padel. Francoska vlada pa noče stvarjati mučnikov, francoska vlada ne brani maševanja in delitve zakramentov. Cerkev je družba, ki uživa sedaj po ločitvi države od cerkve vse tiste pravice, kakor druge družbe. A konec je njenim privilegijem in sedaj se pokaže, če more cerkev živeti sama iz svojih moči ali ne.

Francija je vnovič pokazala, da koraka na čelu civilizacije. Francija je postala laiška država in vse kaže, da bo tam klerikalizem počasi izkrevnel. Država ne bo več dajala duhovnikom plač, ne bo več plačevala duhovnikom penzij, ne bo več skrbela za duhovniški naraščaj. Kdo naj postane še duhovnik? Odslej bodo morali duhovniki živeti od miloščin ali pa kaj delati, da si zaslužijo kruh. Oboje bo zanje trdo in polno jih bo, ki bodo zapustili duhovski stan in si izvolili drug poklic.

Za cerkev je to najvažnejša stvar, kajti vsa njena moč počiva na duhovščini. Z obnega stališča pa je postranskega pomena, kako bo s cerkvijo. Glavno je, da je razbita politična moč klerikalizma in da se bo laiška država mogla svobodno razvijati in ustvarjati nove srečnejše razmere.

Velikanski boj, ki ga je dognala Francija, je obudil tudi duhove na Španskem in v Italiji. Mogočno je gibanje zoper klerikalizem zlasti na Španskem, in sicer meri na to, da se razpuste cerkveni redovi, odpravijo cerkvene šole in vrnejo narodu ogromni milijoni, ki so jih nagrabili samostani. Javlja se pa tudi že gibanje, da se uniči konkordat in da se osvobodi Španska duhovskega jarma popolnoma.

Sedaj pa je začela boj proti klerikalizmu tudi Nemčija. Državni kancelar knez Bülow je doslej tako do bro oral s klerikalci, da papež ni mogel prehoviti Nemčije. Bülow je vse storil, kar so zahtevali klerikalci, dovolil je celo povratek jezuitov na Nemško. Klerikalci so zadobili največjo moč v Nemčiji, zgodilo se je le to, s čimur so bili oni zadovoljni, in ničesar se ni zgodilo, čemur so oni nasprotovali.

Vsled tega so postali klerikalci ošabni in hoteli uveljaviti svoje volje neomejeno gospodstvo. Vse naj bi se uravnavalo zgolj po njihovih interesih in koristih cele države naj bi se podredile koristim njihove stranke. Iz tega so nastali konflikti in ko je končno zastran kreditov za nemške kolonije v Afriki prišlo do poraza vlade, je padel dosedanj sistem. Vlada je državni zbor razpustila in zbira okrog sebe svobodomiselnost stranke za boj proti klerikalizmu. Gospodstvu klerikalizma je odklenalo tudi na Nemškem.

Med vsemi državami s katoliškim prebivalstvom je edina Avstrija, ki je še v krempljih klerikalizma. Avstrija je danes eldorado klerikalizma, edino upanje vesoljnega klerikalstva. Osvobodjenje narodov od klerikalizma se je začelo že povsod, le v Avstriji silimo vedno bolj v to barje, ker živi dinastija v mnenju, da je identiteta interesov med dinastijo in med rimsko cerkvijo tako popolna, da se dinastija ne more na nikogar tako zanašati, kakor na duhovništvo. Klerikalizem v Avstriji živi in cvete pri nas, ker se ga od zgoraj neguje in pospešuje in tudi volilno reformo je krona izsilila poglavitno zaradi tega, ker pozna kulturno zaostalost velikega dela države in ve, da se z volilno reformo utrdi in ojači klerikalizem. Toda kakor vsako globokosežna preuredba, je tudi volilna reforma skok v temo. Za zdaj je pač jako verjetno, da prinese

klerikalizmu veliko moč. Volilna reforma je vrh, ki jo je spletel klerikalizem, da zadavi z njo svobodomiselnost stranke v državi. Zgoditi pa se zna, da bo na tej vrvi obvisel — klerikalizem in da pride tudi v naši državi do osvobodjenja narodov od klerikalnega tiranstva.

Državni zbor.

Dunaj, 19. decembra. Pozno zvečer je šele zbornica dognala prvo branje proračunskega provizorija; takoj nato je predlogo rešil tudi proračunski odsek. Jutri dožene predlogo poslanska zbornica v drugem in tretjem branju nujnim potom, in vladi se bo odvalil težak kamen od srca. Da se ta važna debata tira s tako nervoznostjo, temu so krivi deloma tudi dogodki v gosposki zbornici.

V začetku se je odgovarjal trgovinski minister dr. Fort na interpelacije zaradi razdelitve zalaganja armade.

V debati o proračunskem provizoriju je govoril prvi posl. Barvinski, ki je razpravljal o varstvu narodnih manjšin ter dokazoval, kako so Malorusi zatirani v Galiciji, vsled česar se ni čuditi, da nimajo zaupanja do vlade ter tudi ne bodo glasovali za proračun. — Posl. Prašek je razpravljal o kmetijskih težnjah in zahtevah ter dokazoval, kolike koristi bi bilo za Avstrijo in kako bi lahko vlada odločno nastopila proti Ogrski, ako bi si agrarci vseh narodov podali roke. — Posl. Sobotka je prišel v svojem govoru tudi na takozvani „numerus clausus“ ter se je odločno izrekel proti taki zahtevi gosposke zbornice. Zahteval je temveč, naj se odpravi gosposka zbornica, ki v sedanji svoji sestavi zavlačuje vsako uspešno parlamentarno delovanje. — Glavni govornik pro posl. Bärnreither je zahteval znižanje davka na

sladkor. Potem je govoril o zavarovanju delavcev ter povedal, da imata oba tozadevna zavoda v Pragi in na Dunaju 63 milijonov primanjkljaja. Tudi tržaška zavarovalnica zoper nezgode začinja delatipolagoma deficit. Sicer pa zavarovalnotehnični deficit še ni bankerot ter ne znači nesposobnosti zavoda. Priporočal je finančnemu ministru v študiranje, kako bi se sanirale zavarovalnice zoper nezgode, oziroma kako bi se spojile bolniške blagajne in zavarovalnice zoper nezgode s preskrbo za starost in onemoglost. — Glavni govornik contra posl. dr. Adler je govoril največ o volilni reformi. Izjavil je, da bi socijalni demokratje nikoli ne sprejeli volilne reforme, ki bi dooločala starostno pluralno volilno pravico. Potem je prorokoval, kako „srečo“ bo prinesla splošna volilna pravica avstrijskim narodom, da bo prinesla nov razvoj in popolen preobrat vseh pogojev moderne države.

Jutri bo zopet seja. Volilna reforma pred gosposko zbornico.

Dunaj, 19. decembra. Danes je dobila vlada jasno zagotovilo, da gosposka zbornica sprejme volilno reformo nespremenjeno. V vseh treh skupinah gosposke zbornice se je pri glasovanju za poskušnjo pokazala večina proti pluraliteti. Vladi v pri-log so odločili Poljaki, ki so se popolnoma vdali. Maloruski člani gosposke zbornice se ne bodo udeležili razprave o volilni reformi, da pokažejo solidarnost s svojimi poslanci v državnem zboru, ki se tudi niso udeleževali razprav o volilni reformi. — Edino češki fevdalci so ostali neomahljivi. — Najburnejša debata je bila v ustavnih skupini. Pri glasovanju se je izrekel le 11 članov za pluraliteto in za „numerus clausus“, dočim je 33 glasov bilo proti

LISTEK.

Zapiski slovenskega kolesarja.

Priobčuje Josip Knaflič.

(Konec.)

Videl sem, kako je žensko izpreletelo: izpustila je predpasnik in vstala. Njene oči so se uprle začuden v Zorana. Možicelj tam pa se je zamajal, kakor da je potegnil veter vanj, se iztegnil naprej in vprašal skoro brez sape:

„Kako mislite to, gospod?“

„Kakor sem rekel: Vidva pojdeti nočoj, ona pa zjutraj.“

Ženska je zopet zakrila obličje, on, ki je bil njen mož, pa je zjavkal:

„Gospod, vi hočete storiti greh?“

Ona je moja žena, moja zakonska žena!“

Gospod Zoran si je z največjim mirom prižgal cigareto na svetilki.

Možiček pred njim je poskakoval, vzdihoval, premetaval roke... bil je siromak silno komičen! Starec na njegovi strani je zrasel medtem s svojim dolгим telesom do take višine, da se mu je očitno vrtelo v

glavi. In naenkrat je padel z njo svojemu tovarišu na ramo, odkoder mu je beysknil v uho hripavo:

„Povej vendar, kaj misliš!“

A ta je zastokal:

„Ne morem! Moja žena je...“

Tu pa je začel vpiti starec kakor obseden:

„Ali nas hočeš res pahniti vse v nesrečo? Ti zvržek ti! Ali nimaš nič usmiljenja za mene, starega moža? Ali me hočeš videti umreti v ječi? Ona je moja hči, ona bo storila to zame, če ji ti bedak ne ubraniš —“

„Molčite vi!“ je zavrnil Zoran hudega starca, ki je bil brez dvoma glavni krivec, pa bi se bil zdaj rad izvil lepo na stroške svojih tovarišev. „Onadva naj odločita po svoji prosti volji — drugače ne maram.“

Tedaj se je obrnil mož k svoji ženi:

„Kaj je tvoja volja, Marta?“

Marta je povedala predpasnik in rekla s tihim, a povsem mirnim glasom:

„Ti si moj gospodar, Peter. Tvoja volja je moja. Ako je za tebe, storim vse...“

„Oh, ali kaj bo s teboj, sirota? Prepustim naj te kakor ovčico volkovom? Oh, ne —“

A zdaj je zavrnil njega gospod Zoran, rekoč strogo:

„Tako pa le ne govori, sicer smo opravili! Jaz nisem nikakšen volk.“

„A, gospod dragi, prosim jih, jaz se tako bojim zanj. Vsi tisti... tako čudni gospodje, ki so nas ujeli... pa sirota naj ostane sama tu ponoči?“

Gospod Zoran se je zasmejal.

„Kaj ti ne pade v glavo! Tako neumen pač nisem...“ In dostavil je s slovesnim glasom:

„Živa duša ne ve, kaj se godi tukaj, in nikdar ne bo nihče vedel za to skrivnost.“

„Naj se torej zgodi,“ se je odločil Peter zdaj, z globokim vzdihom. „Storim to zanj in za očeta. Bog me kaznuje za greh...“ Siromak je zares trpel in ganilo je zdaj celo starca.

„Bodi miren, Peter!“ ga je bodril in slišalo se je, kakor bi lajal vanj. „Saj to ni nič. To je jutri že vse pri kraju in pozabljeno... Bodi vesel, da pridemo tako na lepem proč.“ Starec je bil dober tolažnik.

Pogledal sem zdaj ostro na gospoda Zorana: ni-li omahoval? Evo njegove oči so objemale mlado, lepo žensko tam, ki mu je zapala. V sramu in zadregi, vsa nemirna je skrivala obraz in luč je obsevala njene

gole, bele noge visoko do kolen... In gospod Zoran ni omahnil. Ampak odprl je vrata in se obrnil k dedcema:

„Pot je prosta.“

Starec je bil kakor bi trenil zunaj, oni se je še obotavljal. In med vratmi se je okrenil. Zdaj sem videl njegov sirotni in žalostni obraz.

„Gospod, jaz zaupam na vašo besedo,“ je rekel in povzdignil desno roko. „Jutri ji daste svobodo!“

„Kar sem rekel, to stoji! Jutri bo svobodna kakor si ti zdaj,“ je rekel gospod Zoran in povzdignil desno roko.

Tedaj je odšel Peter, ne da bi rekel besedo Marti, svoji ženi, se še enkrat ozrl nanjo. A tudi ona ni ne pogledala ne poklicala za njim. Stala je na mestu, krasno obličje odkrito, brez bolesti in brez straha, in samo gledala je silnega, lepega in strašnega moža tam, ki mu je zapala.

A tu se je povrnil starec.

„Pes je zunaj, gospod, in naju ne pusti naprej!“

Zoran je zažvižgal in v klet je šinil z velikanskim skokom Jon.

Dedca sta izginila, Zoran se je približal ženski.

Sramežljivo je tiščala glavico v predpasnik.

Tedaj jo je prijel za roko in jo odvel iz kleti. Črna tema se je zgrnila za njima.

Ko sem se vrnil čez nekaj časa k tovaršiji, je že vse spalo. Vsenaokoli po divanih so ležali junaki in iz sosednjih sob je zvenelo smrčanje. Za mizo je sedel edino še jurist Kača, sredi med razvalinami kozarcev in steklenic; noge je imel iztegnjene čez mizo, gledal grdo izpod čela in ježno je golčal nekaj. Poizkušal je pljuniti gor v luč, a pljunek mu je padel nazaj na obraz. Da se maščuje, je vrgel gor steklenico. Svetilke sicer ni zadel, pač pa se pri tem preveč zagugal in je vznak zagrmel na tla. Tam je našel svoj pokoj za to noč jurist s tridesetimi semestri, Matevž Kača.

Šel sem si poiskati ležišče. In ker sem hotel imeti mir v spanju, sem se napotil dalje po gradu, da najdem kje kak skrit kotiček.

Ravno ko sem stopil ven na koridor, je tam na njegovem koncu za vratmi razvetljene sobe izginil gospod Zoran. V rokah je nesel široko taso, obloženo s krožniki in steklenicami.

Našel sem kmalu sobico, v kateri je stala postelj. Legel sem in zaspal pri tej priči.

pluraliteti in za votiranje „numerus clausus“ v posebni predlogi. Nato so odložili svoja mesta načelnik knez Auersperg, njegov namestnik knez Fürstenberg in večina članov volilne komisije. — V srednji stranki je odločil v prilogi vladi bivši ministrski predsednik baron Gautsch s svojim govorom, v katerem se je izrekel iz stvarnih in političnih vzrokov proti pluralitetu. Povedal je, da je delala vlada razne preskušnje glede pluralitete, a je prišla do prepričanja, da bi se na ta način skoraj ničesar ne spremenilo na sestavi zbornice, pač pa bi se zgodilo, da bi imeli veleposestniki, industriji in sploh veliki podjetniki, ki dajejo zaslužek tisočim delavcem, po en glas, njihovi nad 35 let stari delavci pa po dva glas. Pri glasovanju za poskušnjo se je izrekel za pluraliteto le 7, proti pa 29 glasov. Tudi se je izrekla ogromna večina proti junktimu med volilno reformo in numerus clausus, temuč za določitev numerus clausus v posebni vladni predlogi. — Načelnik kluba knez Schönburg je po glasovanju s primerno izjavo odložil načelstvo. Za njim so odložili svoja mesta tudi člani volilne komisije. — V skupini desnice sta se skoraj dve tretjini članov izrekli za opustitev pluralitete. Načelnik grof Thun in člani volilne komisije pa zaradi tega niso odložili svojih mest, češ, da je stranka v principu pravzaprav za pluraliteto, a opusti jo le, da omogoči rešitev volilne reforme. — Ministrski predsednik je ves dan konferiral z vodilnimi osebami vseh treh skupin. Zvečer je zopet povabil izvrševalni odbor vseh treh strank k sebi na posvetovanje. Vlada je izjavila, da je za maksimalno in minimalno število v gosposki zbornici, in sicer naj bi ne štela več kot 170 in ne manj kot 150 članov.

Jutri se izvoli nova volilna komisija, kateri izroči gosposka zbornica vladno predlogo zaradi numerus clausus v obliki nujnega predloga z naročilom, da poroča v 24 urah. Debat o volilni reformi se vsled tega jutri še ne začne v gosposki zbornici, ker se hoče počakati sklep volilne komisije. V petkovi seji reši potem gosposka zbornica volilno reformo in numerus clausus v drugem branju. Tretje branje se izvrši, kadar sprejme poslanska zbornica numerus clausus.

Zvečer ob 9. je bil ministrski svet, ki se je bavil z vprašanjem, kake garancije se naj dajo gosposki zbornici glede numerus clausus.

Iz delegacij.

Dunaj, 19. decembra. Avstrijska delegacija se zbere že 2. januarja zopet v Budapešti, tako da dožene do 8. januarja vse svoje delo.

Budimpešta, 19. decembra. Združeni odseki ogrske delegacije so sprejeli okupacijski kredit z dostavkom, da je želeli razširjenje avtonomije v Bosni po primernih predpripravih.

Pomoč nižjim državnim uradnikom.

Dunaj, 19. decembra. V proračunskem odseku je nočjo odgovarjal finančni minister Korytowski na interpelacije zaradi grozeče pasivne rezistence pošttnih uslužbencev ter povedal, da se že s 15. januarjem dovolj štirim nižjim kategorijam državnih uradnikov draginjska doklada 120 K.

Parobrodni promet v Dalmaciji.

Dunaj, 19. decembra. Pododsek, ki ga je izvolil proračunski odsek v ta namen, da se posvetuje o ureditvi redne parobrodne vožnje po Dalmaciji in po Jadranskem morju sploh, je predložil tozadevni provizorij, s katerim se pooblašča vlada, da sme skleniti z „Lloydom“ in z drugimi sličnimi podjetji za eno leto tako pogodbo. V ta namen sme tudi vlada porabiti 1½ milijona kron za subvencije. Pri sklepanju pogodbe z „Lloydom“ se mora držati tudi poštena pogodba in redna zveza z Vzhodno Afriko.

Dogodki na Ruskem.

Varšava, 19. decembra. V Lodzu sta bili vrženi dve bombi na

policijskega načelnika Chezamovskega. Njegov voz je bil zdrobljen, vendar je dobil Chezamovski z voznikom vred le lahke rane.

Petrograd, 19. decembra. Policija je izsledila vojaško organizacijo socialistične stranke ter zaprla več sto oseb.

Odesa, 19. decembra. Na parniku „Car Nikolaj II.“ se je razpočil peklenjski stroj, vsled česar je dobila ladja veliko luknjo ter se začela potapljati. Vendar so luknjo še pravi čas zamašili in posadko rešili.

Kupčevanje s srbskim prestolom.

London, 19. decembra. Bivši srbski poslanik Mijatović naznanja „Tribuni“, da so lani prišli dvakrat odposlanci iz Belgrada k njemu, da ga pridobijo za svoje načrte, da bi se poklical princ Artur Connaught na srbski prestol. Deputacija ga je prosila, naj pripravi vse, da pridobi vojvodo za ta načrt. Obenem je deputacija Mijatoviću zagotavljala, da se kralj Peter ne bo s silo odstranil, temuč le naprosil, da prostovoljno odstopi. Mijatović je odposlanstvo takoj opozoril, da ni upati, da bi angleški princ zasedel srbski prestol, ker je tudi princ Alfred Ednburški odklonil grški prestol. Kralj Edvard ne bo nikoli privolil, da bi šel kateri princ njegove rodbine na Balkan. — Nadalje pripoveduje Mijatović, da je v Srbiji ena stranka za črnogorskega princa Mirka, druga pa za princa Jurija Viljema, najstarejšega sina vojvode Kumberlanskega (Brezdovno je vse skupaj plod angleške fantazije.)

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 19. decembra. Do 17. t. m. so izpraznili 34 škofijskih rezidenc in 72 seminarjev. V Nantesu se je k izpraznovanju škofijske palače zbralo nad 2000 oseb, ki so demonstrirale ter napadale policaje. — Klerikalno časopisje kriči, da je ministrstvo onečastilo nadškofijsko palačo s tem, da je preselilo svoje urade v njo. Klerikalci so pač pozabili, da je v isti palači bival dolgo časa največji bogotajec Voltaire.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. decembra.

— **Kako skrbi katoliški škof Flapp za raznarodovanje svojih vernikov.** V čisto hrvatski kraj Brkač pri Motovunu v Istri je poslal škof Flapp duhovnika iz južne Tirolske, kateri duhovnik ne zna niti besedice hrvatski. Ta človek je bil župnik v Fazani pri Pulju ali za kazen odstavljen in poslan kaplanovat med Hrvatje! V Motovunu so trije Tirolci duhovniki in neki Motovunec, ki zna toliko hrvatski, da se lahko norčuje s Hrvatji. V Zbandaj so poslali zagriženega Lahona Porečana. — Tako se vrši sistematično polasčevanje slovanskega rodu v poreško-puljski škofiji v cerkvah od strani katoliškega škofa Flappa. Klerikalni listi, ki vtikajo svoje nosove v vsako drugo reč, nimajo niti ene grajalne besede proti Flappu; Flapp je pač katoliški škof, in kar stori škof, stori vse prav, pa če je njegovo delo še tako nasprotno slovanski narodnosti! Saj se poznamo že dolgo!

— **Cankar pa „Dom in Svet“.** Dokler je pisal Cankar samo za „Ljubljanski Zvon“, „Slovenski Narod“ in vmes še za „Matico“, niso bili klerikalni kritiki nič zadovoljni z njim. Posebno „Dom in Svet“ ga je smešil in „zdelaval“, kolikorkrat je izdal kako novo knjigo, tako da ni ostajalo nikoli nič dobrega na njem. Letos je Cankar začel pisati tudi za „Dom in Svet“. In, glejte, čez noč je zasmehovani modernist Cankar persona grata pri Lampetu in Opeki! Oba mu pojeta slavo, da se razlega črez hribe in doline! Ljube duše pisatelj-ske, vidite, koliko je vredna klerikalna literarna objektivnost!

— **Povsod jim pokažejo vrata.** Kranjskim ožlindranim zadržnikom namreč. V Dalmaciji niso imeli sreče, zdaj se je pa isto zgodilo tudi v Istri. Pretekli teden se je vršila tam glavna skupščina, ki je sklenila, da

naj začne „Gospodarska zveza za Istro“ delovati samostojno. Kranjskih klerikalcev prav noben človek ne mara že več!

— **Žrtov klerikalne podlosti.** V „Gorici“, ki stopa po stopinjah ljubljanskega „Slovenca“ — „Goričini“ uredniki prakticirajo pri „Slovencu“ — je izšel pretekli teden podlistek, v katerem se je ugleden in dober profesor goriske gimnazije sramotil in zasmehoval. Podlistek je spisal neki dijak, ki bo pa zdaj zaradi tega izključen, kakor se čuje. Nerazsoden študent postane tako žrtov klerikalne podlosti. Ne ta mladenič, ampak urednik „Gorice“ je vreden kazni, ker je priobčil tako hudobno bedarijo.

— **Odlikovanje.** Ivan Lotrič, gozdar v Železnikih, je dobil za 40-letno zvesto službovanje častno svetinjo. Istotako je bila Kristina Berger, babica v Trziču, odlikovana za 40letno zvesto službovanje s častno svetinjo.

— **Promoviran** je bil na graškem vseučilišču g. dr. theol. Avgust Stegenšek, podpravnatelj deškega sementišča v Mariboru, za doktorja filozofije.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Nocoj se uprizarji tretjič v sezoni priljubljena Smetanova komična opera „Prodana nevesta“. — V nedeljo popoldne se igra prvič v sezoni slovita Anzenbergerjeva narodna igra „Podkriževalci“, zvečer pa se poje četrtič in zadnjič v sezoni „Rigoletto“.

— **Predavanje za pevce.** Upravni odbor „Zveze slovenskih pevskih društev“ priredi za člane v „Zvezi“ stoječih pevskih društev prihodnjo nedeljo, dne 23. decembra ob polu 11. dopoldne v pevski dvorani „Glasbene Maticice“ predavanje. Predaval bo zvezni pevovodja g. koncertni vodja Matej Hubad. „O izboljšanju petja s posebnim ozirom na izgovarjavo“. Želeli je, da se tega predavanja udeležijo pevci v kar največjem številu, osobito vsi pevci ljubljanskih v „Zvezi“ stoječih pevskih društev. Zelo poučljivo bo predavanje tudi za pevovodje. Zato naj izmed teh pride, kdor le more.

— **Društvo slovenskih trgovskih potnikov.** Prihodnji sestanek slovenskih trgovskih potnikov se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. ob pol 10. uri predpoldan v restavraciji „Narodnega doma“. Ker utegne postati to društvo vevlačnega pomena za naš stan, ker je treba za dobro ureditev njegovo vsestranske tozadevne želje izvesti, upamo, da se ga sigurno udeležijo vsak slovenski potnik, zlasti ker so pred durmi prazniki ter so gg. tovariši prosti.

— **Umri** je snoč ob 1/10. v Spodnji Siški g. Josip Cimerman, sodni oficijal v p. in posestnik. Bil je vrl naprednjak, ki je vedno rad posegel v žep, kadar je bilo treba kaj darovati v narodne namene. Blag mu spomin!

— **„Dolenjski Sokol“** bo imel svoj redni občni zbor v petek, dne 28. decembra v gostilni g. Tudečkove v Novem mestu ob 8. uri zvečer. Spored obsega: 1. Poročilo o delovanju društva v preteklem letu. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti. V slučaju naslepnosti vrši se občni zbor pol ure pozneje ob vsakem številu navzočih članov.

— **Novi živinski sejmi v Kandijo** so doseženi in se prično dne 17. januarja. Ti sejmi so namenjeni za uprežno in klavno živino; kakor tudi za prodajo dolenjskih pujskov, pa tudi starih prašičev. Vršili se bodo vsak četrtek, ki pade po 15. vsakega meseca. Ob drugih četrtekih pa je samo tržen dan, samo za dogon prašičev in drobnine. Pa ti sejmi imajo svoje uradne ure, in sicer za dogon za prašiče: od 15. maja do 15. avgusta ob 4. uri zjutraj; od 1. aprila do 15. maja in od 15. avgusta do 1. oktobra ob 5. uri zjutraj, od 1. oktobra do 1. aprila ob 6. uri zjutraj. Vsakokrat je pa ob 8. uri dopoldne zaključek dogona. Za konje in govedo se prične dogon ob 9. uri uri in traja do — kosila. — S tem bi bil teoretični boj med meščani in Kandijanci srečno končan, a skoraj gotovo je, da se ob njega koncu prične šele pravcata vojska na praktičnem polju za biti ali ne biti. Gotovo pa je, da so ti sejmi za našega kmeta nova vaba k novemu brezdelju in zapravljivosti. Kajti po dosedanjih izkušnjah je pričakovati, da sedaj gre na sejem — in to mora biti, če ima že le tam kaj opraviti ali ne — sploh ne pride z lepa več domu. V nedeljo k obligatni maši v mesto, v ponedeljek k obligatnem sejmu na Loko, v torek obligaten maček po nedelji in sejmu, če ga v sredo prižene žena domov, se mora zopet pripraviti za četrtekov sejem v

Kandijo, v petek je mali tržen dan v mestu, v soboto se tako nič ne dela in potem je tedna — konec. Ali bodo ti sejmi v obli blagor koristni — vederemo!

— **Smiljiva smrt starca.** Predčetršnjim so našli v Selih pri Ratužu kraj Novo mesto mrtvega 70-letnega kočarja Ivana Ivančiča, ki je bil doslej vedno trden in zdrav. Dasi ni bilo videti na mrtvem znakov kakakega hudega, vendar je odšla sodna komisija na lice mesta, ker kak zločin vendar ni izključen. Ivančič je pred kratkim prodal dve nji za 2200 kron. Denar je imel še tirjati.

— **Shod v zadevi šentjanske železnice.** Iz Mokronoga se nam piše: Kakor znano, je vprašanje glede zgradbe železnice Trebnje-Sent Janž v principu rešeno in se je nadejati, da se bode pričelo z zgradbo te železnice že tekom bodočega leta. Po dosedanjem načrtu naj bi stal kolodvor mokronoški oddaljen od trga 3 km na ozemlju občine šentrupertske. Temu načrtu pa se protivijo odločno občine Mokronog, Škojcan, Šmarjeta in Trebelno, ter zahtevajo, da se ta kolodvor postavi krajnjim razmeram primerno vsaj 2 km bližje Mokronogu, ker to zahtevajo splošni interesi teh občin. V svrhu, da se določi natančno zahteve teh občin glede mokronoškega kolodvora in da se dajo natančne direktive osebam, katere bodo svoj čas zastopale omenjene občine pri komisiji za določitev trase, se bo vršil shod v Mokronogu, v nedeljo 23. t. m. ob 2. popoldne v prostorih gostilne „pri Lipi“. Da se bo udeležilo tega shoda mnogo ljudstva, je z ozirom na splošno zanimanje za to zadevo gotovo, želeli pa je, da bi se tega shoda udeležili tudi zastopnik premogokopne družbe v Sent Janžu. Morda bi se dalo skleniti med omenjenimi občinami in premogokopno družbo kak kompromis, kar bi gotovo odločno vplivalo na tem gotovejšo in hitrejšo zgradbo te toliko zaželjene železniške proge. Pa tudi naši poslanci bi pri tej priliki lahko spoznali utemeljene zahteve in potrebe ljudstva ter potem na merodajnem mestu zastavili svoj vpliv v prilog našega ljudstva.

— **Odsek idrijskega „Sokola“ v Zireh** ima svoj II. redni občni zbor v nedeljo, dne 30. t. m. ob 3. uri popoldan v prostorih gđe. M. Sedej v Novi vasi sledečim sporedom: 1. Nekaj misli o delu sokolskem. predava br. Jul. Novak. 2. Poročilo o odsekovem delovanju. 3. Volitev odbora. 4. Raznoterosti. Vse brate Sokole vabimo, naj se udeležijo obnega zbora polnoštevilno.

— **„Slovenske Pravice“**, list, ki je letos jel izhajati v Celju kot nekaka priloga „Domovini“ in ki je bil v prvi vrsti namenjen slovenskemu kmetu, preneha z novim letom, kakor naznanja uredništvo v zadnji številki. Uredništvo priporoča svojim naročnikom, naj prihodnje leto naroče ali „Novega Slovenskega Stajerskega“ ali pa glasilo „Narodne stranke za Stajersko“, „Narodni List“. Čudno! „Slovenske Pravice“ so bile priloga „Domovine“, a ne priporočajo ob svojem prestanku „Domovine“ nego — „Narodni List“. Kaj pomeni to?

— **Celjski mestni odbor** v svoji znani prijaznosti do nas Slovencev smatra takoj vsako nanovo zglaseno obit za „lokalbedarf“, ako vidi, da bo de tista kolikor toliko oškodovala naše življe. Ni dovolj, da bogataša Stiger in Zangger v svojih nalašč v to prirejenih botegah točita razen fuzel ter tako izžemata ubožne naše ljudi, pridružil se jima je še drug celjski mogočenež, trgovec Teppei ter otvoril tudi beznico, kjer bode točil „geruš“ našim tečakom. To so tisti ljudje, ki imajo vedno polna usta, kako so dobri našemu ljudstvu. Denar jim je dober, ta jim diši, in če je tudi od najpoprejše — barabe — to je res. Pojte se solit, vi celjski „kulturträgerji“!

— **Vranski okrajni zastop.** Izpod Šavnic se nam piše: Okrajni naš vranski zastop je konstituiran. Načelnik je zopet župnik v Sent Jurju ob Taboru, **Zdolšek**. Ta mož je zvit in odločen bojovník klerikalizma. Ste li že pozabili, kaj je ta župnik počenjal ob zadnji državno-zbojski volitvi? Vam li ni dovolj znano, kako hujska v svoji župniji ljudi proti — šoli? Ali vranski okraj res ne premore moča, ki bi imel zmognost načelovati okrajnemu zastopu? Ali je že res prišlo tako daleč, da tu mora komandirati in odločevati tako v okrajnem zastopu, kakor tudi v okrajnem šolskem svetu le — župnik? Gospoda, zganite se, dokler je še čas! Ne uvažujte vedno todelski izrek „lei lossen“, ampak stopite na noge ter kažite, da smo napredni, ne pa mračnjaki ter oboževalji srednjeveških razmer!

— **Brutalno postopanje orožnika.** Znano je, da so nemški spodnještajerski listi pred kratkim rastrobili v svet, da je neka Franca Pač-

nik iz Brdce na Stajerskem svoje novorojeno dete na divjaški način usmrtila. Stvar je bila od konca do kraja zlagana, ker je Pačnikova slovensko dekle. Da se danes vračamo k tej stvari, nas sili postopanje orožnika, ki je Pačnikovo aretoval. O tem bomo v „Domovini“ sledeče: Pačnikova je porodila 27. novembra otroka, ki je prišel vsled težkega poroda mrtve na svet. 1. decembra, torej tri dni po težkem porodu, je prišel orožnik v Pačnikovo hišo, da bi porodnico aretiral. Dasi bi morala ženska ležati še več dni, da bi popolnoma okrevala, vendar je orožnik z vsoto strogostjo zaukazal: „V imenu postave“ in tiral bolnico pred seboj peš proti Celju. Reva je na poti omagala in orožnik je bil prisiljen ustaviti se z jetnico v neki krčmi in preskrbiti voz, da jo popelje v Celje. Vso spehano, utrujeno in potno je pahnil žandar nesrečnico v mrzlo sobo, da bi počakala, dokler ne pride voznik. Šele po dolgih prošnjah se je dal toliko omehčati in sobo zakuriti. Obdukoja 3. decembra je dognala, da je otrok umrl pred prihodom na svet vsled zadušenja, vendar so njegovo mater šele čez tri dni izpustili iz zapor. Zaradi vsega tega vlada splošno ogorčenje. Življenje Pačnikove je bilo v nevarnosti. Kdo da dekletu zadoščenje za vso sramoto, ki jo je morala prestati, kdo bo kriv, če se je loti bolezen za vse življenje?

— **Čitalnice v Konjicah** občni zbor se je vršil dne 8. grudnia v restavraciji „Narodnega doma“. Izvolil se je sledeči odbor: Predsednik: dr. Ivan Rudolf, odvetnik; podpredsednik: Martin Ogorevc, trgovec; tajnik: Maks Mercun, c. kr. davčni pristav; blaginjak: Beno Serajnik, učitelj; knjižničar: Mirko Kožuh, učitelj; odbornika: Avguštin Kolšek, pravnik in Václav Prorazil, lekarnar, vsi v Konjicah.

— **Nemški strah pred slovenskimi igrami.** Kmetijskemu bralnemu društvu v Ragozici pri Ptuju je namestništvo v Gradcu prepovedalo igrati „Nemški neznajo!“ Igra je seveda za spodnještajersko nemštvo velike nevarnosti, zato jo je bilo treba prepovedati. Kakor se spominjamo, so lansko leto na Koroskem prepovedali celo istotako nedolžno igrati „Berite Novice“, seveda samo zato, ker je bila slovenska!

— **Smrtna kosa.** V Studencih pri Mariboru je umrl vpokojeni učitelj Zmuderl. Pokojnik je bil dober rodoljub in je v Studencih mnogo storil za slovensko narodno stvar. Mariborskim nemčurjem je bil zato hud trn v peti, zlasti „Marburger Zeitung“ ga je svoječasno strupeno napadala, posebno pa takrat, ko je v Studencih ustanavljal slovensko bralno društvo. Pokojniku bodi blag spomin!

— **Zmrznil** je 39letni lesni delavec Jakob Tekavec v Glodnici na Koroskem, dom iz Žilo pri Logatcu.

— **Lovska sreča.** Gosp. Stef. Gomišček, mizarski mojster v Solkanu pri Gorici, je na lovu v Ravnicah z dvema streloma zadel tri srne. Dve sta padli takoj, tretja je bila obstreljena. Po drugem strelu je padla tudi ta.

— **Simon Gregorčičeva knjižnica v Trstu.** „Trgovsko izobraževalno društvo“ v Trstu ustanovi ljudsko knjižnico pod imenom „Simon Gregorčičeva knjižnica“.

— **Delniško knjigarno** ustanove Slovenci oz. Slovani v Trstu. Doslej niso imeli nobene knjigarne, zdaj je pa potreba postala tako nujna, da se ne da več odlagati z njo.

— **„Svedrovci“ aretovani.** Tržaška policija je te dni aretovala celo vrsto ljudi, ki so s pomočjo takozvane tihga svedra navrtavali blagajne po mestu. V neki kavarni so pustili svedrovci sveženj, v katerem je bil toliko iskani tih sveder ter vse druge potrebne priprave za vlome. Policija je izvedela o tem in zaplenila sveženj, nakar so bili aretovani sledeči svedrovci: 28letni brezposelni Henrik Caligaris iz Pulja, 24letni delavec Jakob Tomažič, 41letni mizar Marcel Micheluzzi in 31letni delavec Ivan Serbo, vsi iz Trsta. Vsi so kolikor toliko že imeli opraviti s kazenskim zakonom. V družbi teh svedrovcev je bil tudi Ferdinand Perissini, ki je pa zdaj v ječi zaradi težke telesne poškodbe.

— **Nesreča pri delu.** 67letni težak Martin Vekjet je v Trstu delal pri novi zgradbi in z vrvo vlek veliko posodo malte kvisku. Kar se je vrv utrgala in posoda je z malto vred padla Vekjetu na glavo, da je dobil dve hudi rani na čelu in temenu.

— **Ustrelil** se je v Trstu 30letni Karel Pišlar, ki je prišel iz bolnišnice. Bil je na mestu mrtev.

— **Poskusek samomor na japonski način.** 56letni brivec Anton Gregoretta v Trstu se je hotel končati na japonski način, ki se ime-

nuje „harakiri“, t. j. prerezanje trebuha. Gregoretti si je res prerezal trebuh z britvijo ter vrnil na levi strani. Obe rani sta jako obširni, vendar nobena ni smrtonosna.

— **Roko je zdrobil** žrvaj v tržaškem skladišču 34letnemu težaku Antonu Kebabju. Prepeljali so ga v bolnico.

— **V tržaškem „Il Sole“** je priobčil brezimen pisec vrsto člankov, v katerih se infamne napadajo Slovani in se zlasti grdit srbski kralj Peter in črnogorski knez Nikola. Sprva se ni vedelo, kdo piše te gnusne članke, sedaj se je pa dognalo, da je avtor teh člankov zloglasni „Argus“, „Hrvatskega Prava“ — vohun Pjerotić. Ta „profesor“ biva namreč v zadnjem času v Trstu in zaklada tam list „Il Sole“ s svojimi denunciacijami in infamnimi napadi. Pjerotić namerava kasneje baje posetiti tudi Ljubljano. Ali bo tudi tu našel list, v katerem bo lahko odkladal svoje odpadke, kakor preje v „Hrvatskem Pravu“ in sedaj v „Il Sole“?

— **Prestop katoliškega duhovnika k protestantizmu.** Iv. Krajnovič, katoliški duhovnik, je prestopil k protestantom. Služboval je svoj čas v Istri. Zdaj je nameščen v Uljaniku v Slavoniji.

— **Ženo je zastrupil.** Peter Kršek v Zagrebu je na sumu, da je zastrupil ženo. Zato so ga aretirali. V truplu mrtve so našli strup, kakršnega je Kršek pred kratkim iskal pri nekem lekarnarskem laborantu.

— **Smrt v pijanosti.** V vodi Mrežnici na Hrvatskem se je utopil 26letni Josip Mihalič iz Dolenjega Bukovja. Vzrok smrti pijanost. V bližnjem Zvečaju je umrl krčmar Marko Mataković in zapustil polno klet vina. Sosedje so pili in pili in povabili vsakogar na pijačo. Tudi Mihalič je prišel pit in se tako opil, da se je kar vrtel in pri tem zašel v vodo, kjer je našel žalosten konec.

— **V treh stoletjih je živela** Dnija Miličević v Grebu v Slavoniji. Bila je rojena 1790. leta in je umrla stara 116 let, Pač redke slučaj take starosti.

— **Za Lužičke Srbe.** Lužički Srbi, najmanjši slovanski narod, zadnji ostanek polabskih Slovanov sredi nemškega morja, so po trudopolnem delu in ljuti borbi za obranitev milega materinskega jezika in svoje narodnosti zgradili v Budišinu (Bautzen) na Saksonskem svoj „Narodni dom“ — „Serbski dom“. „Serbski dom“, posledica neumornega dela lužičko-srbskega buditelja I. A. Smolera in drugih rodoljubov, je bil odprt leta 1904. in je dostojno središče duševnega in narodnega življenja lužičkih Srbov. V njem imajo svoj narodni muzej, bogato matično knjižnico, koncertno in gledališko dvorano, tiskarno s knjižgarno, tu ima tudi svoj sedež „Mačica Serbska“. Toda ta dom še ni popolnoma narodna last! Zgradba namreč stane z zemljiščem vred 356.800 mark, od katere vsote je pa še na dolgu 245.000 mark. Mali in siromašni lužičko-srbski narod, ki šteje jedva nekaj nad 100.000 duš, ne more sam pokrivati teh stroškov, zato se „Mačica Serbska“ obrača na vse slovanske rodoljube z iskreno prošnjo, da bi v kulturnem interesu vsega slovanstva žrtvovali čim najobilnejše prispevke za pokritje gori navedenega dolga. Prispevki se pošiljajo na naslov: dr. Ernst Muka, Freiberg (Sachsen). Priporočamo našim premožnejšim rodoljubom, naj se dobrohotno odzovejo tej prošnji, ker bodo s tem, da bodo pomagali našim najrevnejšim slovanskim bratom, storili veliko dobro delo v korist skupni slovanski narodni stvari.

— **Ukrasti je znal, skriti pa ne** začelom tega meseca neki tat v Zagrebu. Ko je šel jutraj trgovca Rosenberg odpirat svojo trgovino, je našel blizu te ležati nekega pijanca, ki je imel pri sebi več Rosenbergovega blaga, za katero je pri policiji priznal, da je vlomil skozi okno navedene prodajalnice in pokradel. Imel ga je pa toliko v glavi, da ni mogel dalje, ampak je kar na ulici obležal. Ko so ga peljali na policijo, je skrivaj spustil na tla ponarejene ključke in vlomiteljsko orodje. Na policiji je rekel, da se piše Vincencij Synek, je rojen 31. maja 1874. leta v Bistri okraj Polička na Češkem. Njegova mati je bila Emilija Synekova. Od leta 1896.—1899. je bil vojak pri 98. pešpolku v Olomucu, potem je pa istotam delal kot betonski delavec in se tudi oženil. Ko je bil oče dveh otrok, je zaradi družinskih razmer popustil celo rodbino in odšel v Breslavo, kjer je delal pet mesecev. Potem je potoval po Nemčiji in Avstro-Ogrski. Delal je na Dunaju, v Budimpešti, od tam pa je šel v Zalaezerszeg, kjer si je kupil žepno uro in verižico, nato pa odšel v Čakovac, Celje in Ljubljano. Tu se je baje seznanil z nekim Janovičem, kateri ga je nagovoril, da sta šla v Zagreb, kjer mu bode preskrbel delo. Ko sta prišla tja, sta z dozdavnim Janovičem najprej po mestu popivala, potem pa v Ljubi v navedeno prodajalnico. Ker

se je v zadnjem času v Zagrebu prigodilo več tatvin, oziroma vlomov in ker je cel robinzonizem dozdavnega Syneka, (ki se pa še ne ve, če je to pravo njegovo ime, ker nima nič izkazil), preromantičen, je tamošnja policija mnenja, da ima opraviti z nevarnim vlomilec, inprosi, da komur bi bili znani kakšni podatki, po kojih bi se dala dognati identiteta, oziroma alibi dozdavnega Syneka, jih naznaniti zagrebški ali pa ljubljanski policiji.

— **Včeraj so začeli voziti z Dunaja v Trst** in nasprotno takimenovani „potični vlaki“ (Potitzenzüge). Dosedaj vozijo trije in imajo vsi dovolj blaga, zadnji dan pred Božičem pa jih bode kar šest.

— **„Opico“** je predvčeršnjim peljal Pred škofijo neki voznik, ki vozi led. Nabral se ga je bil toliko, da je bila nevarnost, da ne pade pod voz, vsled česar je voznika vzel stražnik, konje pa je domov peljal postrešek.

— **Izgubljeni in najdene reči.** Izgubljen je pasji poniklast ovrtnik, ki je imel letošnji znak 110 in še šest starih. — Ključavničarski vajenec Ludovik Tesar je izgubil nikelnasto uro s srebrno verižico, vredno 10 K. — Ga. Alojzija Zajčeva je izgubila zlato brožo s svojo in soprogovo sliko, vredno 40 K. — Ga. Marija Staretova je izgubila zlato brožo z modrimi kamni, vredno 60 K. — Hlapec Franc Andlovic je našel zlato žensko uro. — Solska učenka Ivana Borštnarjeva je našla srebrno moško uro.

— **Zaklako** se je živine v mestni klavnici od 2. do vstetega 9. decembra 1906: 79 volov, 7 krav, 5 bikov, 1 konj, 263 prašičev, 144 telet, 26 kostrunov in kozlov in 11 kobilic; zaklane živine se je upeljalo: 14 prašičev, 25 telet, 528 kg mesa.

— **Ljubljanski sekstet na lok** koncertuje danes zvečer ob 9. uri v „Narodni kavarni“. Vstop prost.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes zvečer v dvorani „Pantigamske pivnice“ (Remic), Turjaški trg o priliki otvoritve restavracije koncert, in sicer v prid Gregorčičevemu spomeniku. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina 40 vin.

— **Jugoslovanske vesti.** — Železniška zveza med Sofijo in Burgasom Bolgarsko železniško ministrstvo je sklenilo, da uvede na progi Sofija Burgas na Črnem morju direktni vlak, ki bo odhajal zjutraj iz Sofije in prihajal zvečer v Burgas; vračal se bo iz Burgasa zvečer in bo prihajal v Sofijo zjutraj. Vožnja bo trajala dvanaest in pol ure. Ta vlak je že v prometu z dnem 15. t. m.

— **Jugoslovansko biblioteko** namerava prirediti izdajati, kakor poročajo srbski listi, profesor in tajnik vseučilišča v Belgradu Ž. O. Dačić. Kakšna bo ta „Jugoslovanska biblioteka“, ni razvidno iz srbskih listov.

— **Srbski sokolski list.** V sremskih Karlovcih je izšla te dni prva številka „Srbskega Sokola“. Urednik lista je znani propagator sokolske ideje med Srbi dr. Laza Popović, lastnik pa mu je Nikola Maksimović.

— **Poslanec Supilo proti „Hrvatskemu Pravu“.** Danes dopoldne se je pričela pred sodiščem v Zagrebu tiskovna pravda poslanca Frana Supila, urednika „Novega Lista“ v Reki, proti odgovornemu uredniku „Hrvatskega Prava“, Josipu Zočku. Razpravi predseduje sodni svetnik Luka Margetič, votanta sta pa sodnika Vladoje Dežman in dr. Dragotin Domjanič. Tožitelja zastopa odvetnik dr. Hinko Hinković, toženca pa dr. Jos. Frank. Obtožnica obsega 14 litografranih pol. Kot priči bosta poleg drugih zaslišana tudi bivši hrvaški minister in vodja „madžaronske stranke“ dr. Nikola pl. Tomašić in bivši podban Levin pl. Chavrak-Letovančič. Kakor smo že omenili, toži Fran Supilo „Hrvatsko Pravo“ radi tega, ker mu je v raznih člankih, podpisanih po „Argusu“, očitalo, da je izdajalec, izmeček, podkupljene Belgrade, Budimpešte in Rima in da je prejemal podpore iz srbskega, madžarskega in italijanskega dispozijskega fonda in iz blagajne parobrodarskega društva „Ungaro Croata“ v svrhu, da blati hrvaške svetinje. Obtoženec je nastopil dokaz resnice in se sklicuje na prvi vrsti na pričevanje „Argusa“, ki se s pravim imenom zove Pjerotić. Za pričom navedeni Don Vusio, profesor na Dunaju, je na Dunaju zaslišal, izpovedal, da mu je „profesor“ Pjerotić pravil, da smatra Supila za človeka, ki se da podkupiti in da ve o njem, da dobiva od srbske vlade na leto 30.000 dinarjev. Vusio je nadalje naglašal, da je Pjerotić ljut nasprotnik Supilov in da se v poučeni krogih splošno misli, da se kot časnikarski dopisnik skriva pod psevdonom „Argus“. Argus-Pjerotić je pa dal, zaslišan v Sofiji, na zapisnik, da ne pozna urednika „Hrv. Prava“, da ni imel s tem listom ničesar opraviti, da tudi ne pozna „Novega Lista“ in njegovega

urednika, slišal pa je, da je Supilo podkupljen od Srbov, „no položiteljno ne mogla znam absolutno ništa“. Kakor se vidi, se dokaz resnice omejuje samo na belgradske zveze, a še za te se ne navaja niti enega dokaza. O tej zanimivi obravnavi bomo še poročali.

— **Belgradska občina za mohamedance.** V Belgradu prebiva stalno le malo mohamedancev, a še ti so tako revni, da sami ne morejo vzdrževati svoje džamije (cerkve). Obrnili so se zato na mestno občino belgradsko, ki je že dosedaj dovoljevala podpore za vzdrževanje džamije, s prošnjo, naj bi sprejela imama (duhovnika) med svoje uradnike. Na podlagi te prošnje in na predlog občinskega sodišča je občinski svet soglasno sklenil, da se uvrsti imam belgradske džamije med mestne uradnike belgradske. To je lep dokaz verske znosljivosti.

— **Srbska javna knjižnica na Dunaju.** Po iniciativi srbskega akademikega društva „Zora“ se je na Dunaju osnoval med srbsko kolonijo odbor, ki si je nadel nalogo, da osnuje na Dunaju javno srbsko knjižnico. Ta odbor je že jel nabirati člane in izdal oklic, v katerem pozivlja srbsko rodoljubno občinstvo, naj prispeva za knjižnico. Člane in prispevke sprejema uradnik srbske bogoslužne občine Dančika Milošević.

— **Slavnostna ouvertura za otvoritev bolgarskega gledališča.** Novo bolgarsko gledališče se otvori s slavnostno ouverturo. Vlada je razpisala za tri najboljše skladbe za to ouverturo tri nagrade. Konkurence se je udeležilo poleg bolgarskih skladateljev tu li več tujih komponistov. Jury je prisodila nagrade trem bolgarskim skladateljem in sicer Dobri Hristovu, Dim. Georgijevu in P. Naumovu.

— **Hrvatsko-srbsko gledališko društvo v Dubrovniku.** V Dubrovniku so te dni igrali razne drame srbskega pisatelja Branislava Nušića. Nušić, ki je slučajno bival v Dubrovniku, se je vdeležil teh predstav in je bil predmet burnih ovacij s strani hrvaškega in srbskega občinstva. V sredo so mu po predstavi priredili v hotelu „de la Ville“ častni večer, katerega se je vdeležilo vse odlično srbsko in hrvaško občinstvo. Pri tej priliki se je sprožila ideja, da se osnuje skupno hrvaško-srbsko gledališko društvo s sedežem v Dubrovniku, ki bi naj dajalo predstave po Dalmaciji, Bosni in Hercegovini.

— **Današnji list** ima prilogo cenik optičnega blaga Fr. P. Zajca, v Ljubljani, Stari trg št. 26.

— **Najnovejše novice.** — Dva vlaka sta trčila skupaj med vožnjo iz Budapešte v Gradec pri postaji Körmend. Vlakovodja in kurjač sta ranjena, stroja obeh vlakov pa razbita.

— **Za penzioniste** se izvede z novim letom nova uredba, da ne bodo dobivali pokojnine s pobotnico, temuč se jim nakaže po poštnem čeku ter dostavi denar pismonoša na dom.

— **Zvišanje poštne pristojbine** stopi baje v veljavo že z novim letom. Porto za pisma se zviša za 2 vin. Nove znamke se izdajo baje že 23. t. m.

— **Peticijo za nespremenjeni sprejem volilne reforme** je podpisalo dosedaj 200 vseučilišnih profesorjev.

— **Rimanje na Ogrskem.** V slovaški občini Lučki so nastali nemiri, ker je škof odstranil župnika zaradi „panslavizma“. Odkar je prišel madžarski duhovnik, ne gre nihče več v cerkev, otroke puste nekrščene, mrtve pa sami pokopavajo. Oblast je poslala v Lučko dve stotnjici vojakov.

— **Nagrada za zločin.** Kakor znano, je pred leti neki Szelles izvršil atentat na spomenik avstrijskega generala Henzija v Budapešti ter bil tudi zaradi razžaljenja veličanstva obsojen v večletno ječo. S pomočjo policije pa je pobegnil v Švico. Sedaj se je vrnil in mesto ječe mu je justični minister Poloniy priskrbel v trgovinskem ministrstvu službo računskega oficijala.

— **Za črnimi kozami** je umrla v Bolcanu dekla Stručnik doma iz Špitala na Koroskem.

— **Pravoslavno duhovništvo** je obelodanilo v „Zastavi“ poziv, naj se ugodí njegovi prošnji, ki jo je odposlal cerkvenemu sinodu in saboru, in kjer prosijo, naj se duhovnikom vdovcem dovoli vstopiti tudi drugič v zakon. V apelu dokazujejo slabe strani vdovskega stanu za moralno in družabno življenje.

— **Najstarejša doktorica.** Nedavno je minulo 100 let rojstva najstarejše doktorice. Bila je to Američanka Sofronija Fletcher, ki je umrla le par tednov pred svojim stoletnim rojstnim dnevom. Doktorsko diplomu si je pridobila na londonski univerzi

leta 1854. Skoraj celih 50 let je bila profesorica filozofije na vseučilišču v Mont-Holyoau. Posebno se je zavzemala za reformo blaznice in jetnišnic ter zahtevala, da se v te institucije uvedejo ženski zdravniki. In res so leta 1892. izdale Zedinjene države zakon, vsled katerega so se uvedle v blaznice in kaznilnice večinoma ženske za zdravnike.

— **Plemen taš — tovarnar.** V Long Islandu v bližini mesta New Yorka je začela pred nekaterimi dnevi poslovati velika tovarna za cigare, kjer je uposlenih nad 2000 moških in žensk. Izdelovale se bodo v tovarni izključno takozvane „viržinke“. Tovarna bo delala konkurenco vsem malim obrtnikom, ki se pečajo z izdelovanjem cigar, katere bo polagoma popolnoma izpodrinila. Lastnik tovarne je visok italijanski plemenitaš, marquis Prospera, član italijanskega ministrstva. Pred tremi leti je potoval po Združenih državah in pri tem opazil, da njegovi rojaki kadijo le bolj viržinke, ki pa so navadno še preveč sveže. Vzrok temu je to, da se privatni izdelovalci cigar pečajo s to obrtjo le v malem obsegu, ki zgotovljene cigare takoj razprodajo, da si zamorejo takoj nabaviti potrebni tobak za nadaljno produkcijo. Prospera je prišel na idejo, izdelovati take cigare v velikem obsegu, in viržinke bodo ležale v to svrhu nalašč zgrajenih magacinah najmanj 6 mesecev, predno pridejo v promet. Tako posušene cigare potem ne bodo toliko škodljive zdravju, kakor so pa sveže. Marki Prospera uporablja Kentuckytobak za svoje izdelke.

— **Nedolžno obglavljen.** Leta 1897 je obsojilo sodišče v Flensburgu nekega Deppu na smrt, češ, da je posilil mlado deklico ter jo potem umoril. Zanesljivih dokazov sicer ni bilo, temuč se je sodilo le na podlagi indicij. Deppu ni nikoli priznal svoje krivde in tudi pred krvnikom je zatrjeval, da je nedolžen. Toda sodišče je ostalo pri svojem izreku in Deppu je izgubil glavo. Po devetih letih se je dokazalo, da je bil nesrečni Deppu nedolžen. Morilec je bil Tressnov, epileptik, ki je priznal, da je razun omenjenega otroka umoril še tri druge žrtve svoje pohotnosti.

— **Neverjetno.** Na transbajkalski železnici se je dogodil skoraj neverjeten slučaj. 14. m. m. je prišel v Cifu tovrni vlak, pri katerem je bil zaprt voz z napisom „jabolka“. Ko so voz odprli, so našli mesto jabolk krsto in na njej venec. Po napisu na vencu se je zvedelo, da je v krsti truplo nekega polkovnika. Ze l. 1905 je bila krsta oddana na železnici, da se prepelje v kraj večnega počitka, a sedaj nihče ne ve, kdo je mrtvec in kam ga naj pošljejo.

— **Prisiljena poroka.** Gospodična Strother v New Yorku, ki se je podvrgla nevarni operaciji, da bi prikrila posledice svoje zmote, je bila vsled operacije na smrtni postelji. Njenega ljubčka sta brata zapeljane deklice prisilila z revolverjem v roki, da se je moral z njo poročiti na smrtni postelji. Ves čas med poroko sta držala brata napeta petelina pri revolverjih. Po poroki je skušal ženin pobegniti skozi okno. Oba brata sta takoj sprožila revolverja in ženin se je zgrudil smrtno zadet. Nato sta se brata sama prijavila sodišču ter izjavila, da je bil to edini viteški način, kako sta mogla maščevati čast svoje sestre. Najbrže bodeata oproščena.

— **Božično nakupovanje v Ameriki.** Velike ameriške trgovine, v katerih se dobi vse od vijolic do krste, so si tudi letos izmislile novo metodo, kako privabiti kupce. Tako si je veletrgovina Wanamaker v New Yorku postavila v svojo dvorano poleg trgovine največje in najlepše orgle celega sveta, in vsak dan prireja cerkvene koncerte, pri katerih sodelujejo najodličnejši virtuozji. V drugi dvorani je razstava slik in relikvij. Seveda je vstop h koncertom, kakor tudi k razstavi brezplačen.

— **Cela rodbina je blaznena.** V francoskem mestu Perigueju je nenadoma blaznena cela rodbina, obstoječa iz očeta, matere, sina, hčere in služabnice. Razbili so v hiši vse, kar se je dalo razbiti. Potem sta se oče in sin oboježila s starimi lovskimi puškami ter začela streljati na ulico po ljudeh. Šele ko sta porabila vse streljivo, je bilo mogoče orožnikom vdreti v hišo, zvezati bolnike ter jih odvesti v blaznico. Nesrečniki so se sami hudo ranili, ker so z rokami in glavami razbijali stekla na oknih. Praznovorno ljudstvo govori, da je rodbino začaral sosed.

— **Ženski policaji.** V neki veliki pariški trgovini, kjer so bile uposlene večinoma mlade deklice, je zadnje čase neprestano zmanjkovalo raznega blaga, ne da bi bilo mogoče zaslediti tatu. Ker so prodajalke morale pokradeno blago vademestiti iz svojega, so sklenile, da bočejo tatu zaslediti, naj stane kar hoče. Razdelile so si mesta ter si napravile načrt, kako ulovte tatu. In res se jim je že tretji dan posrečilo, zalotiti tatu, ravno ko je ukradel predmet, 1000 K vreden.

Na dogovorjeno znamenje so prihitelo vse gospodične skupaj ter zgrabile in zvezale tatu, ki je bil elegantno oblečen star gospod. Potem so ga gnale na policijo, in sicer nalašč po vseh glavnih ulicah, da je vse hitelo skupaj, gledat nenavadno eskorto.

— **Iz šole.** Neka učiteljica pripoveduje v „Frankfurter Ztg.“ lastne doživljaje iz šole. Za zgled, kaj je hinavščina, je pripovedovala 10letna deklica, da se njen veliki brat zvečer potuhne kakor da bi z drugimi domačimi vred spal, potem pa le natihoma odide. — Na vprašanje, kdo je bil Jupiter, je dobila učiteljica odgovor: „Zvezda!“ — Ko je pripovedovala učiteljica iz špartanske zgodovine, da so Spartanci slabotne dečke po rojstvu odlagali v gozdu, je vprašala neka mehkočutna deklica: „Ali bi ne bili mogli pustiti slabejših dečkov, da bi bili odrasli za deklice?“

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Z nočem je sunil Rudolf Štembov, posestnika sin iz Tomačevega, v Cundrovi gostilni Jožefa Babnika, ker je bil razkačen, da ga je za vrat pograbil in mu srjaco raztrgal. Obsojen je bil na 4 tedne ječe.

Tepež. Anton Furlan, dninar iz Podbrega, se je sprl z Uršičevim hlapcem Martinom Kodeljo, ko je bil pri Uršiču za dninarja in moral iti konje napajat, kar mu ni bilo prav. Izgovarjal se je, da to ni njegovo delo. Med preprom je pobral kamen in ga iz daljave dveh metrov zagnal Kodelji v glavo, da mu je prebil črepinjo. Zagovarjal se je s silobranom. Obsojen je bil na 6 tednov ječe.

S sekiro je napadel delavec Jakob Florijančič iz Doba branjeva Janeza Vidica in tega ženo Marijano na Hrušici, ker sta ga prišla na dom tirjat za 14 K 60 v. Prvemu je presekla desno spodnjo podlehti, nakar je zamahnil proti glavi Marijane Vidice, ki se mu je pa umaknila, da ji je presekala le obleko in jo na desnem stegnu lahko ranil. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

Surov sin. Miha Vojska, delavec v Ljubljani, je pretepel mater od jeze, ker ni dobil po svojem okusu večerje pripravljene. Vrgel jo je na tla, jo suval in pretepal. Obsojen je bil na 2 meseca ječe.

Najdeno uro si je pridržal. Zidarski vajenec Alojzij Buttolo je našel v Tržiču zlato uro z verižico, katero je izgubila Stefanija Zitterer domov grede iz cerkve. Buttolo si je pridržal uro. Obsojen je bil na 2 meseca ječe.

Telefonska in urbojavna poročila.

Mozirje 20. decembra. Pri včerajšnjih občinskih voltvah je sijajno zmagala poštena narodna stranka.

Dunaj 20. decembra. Pesianska zbornica je potom nujnosti spravila na dnevni red drugo branje proračunskega vizorija. Doslaj so govorili Udržal, Abrahamowicz in Steinwender. Razprava bo končana še danes. Jutri si bo katoliška duhovščina napolnila bisage z denarjem davkoplačevalcev. Nujnim potom se namreč spravi na dnevni red zvišanje duhovskih plač. S tem statutom na krvave žule davkoplačevalcev se konča letošnje zasedanje parlamenta, kajti jutri se odgodi zasedanje do 8. januarja.

Dunaj 20. decembra. Gospodskazbornica je imela danes svojo sejo, na kateri je prišla na razpravo volilna reforma Revolta avstrijskih lordov se je končala z veliko blamažo. Sja je trajala komaj dobrih pet minut. Čim so bile formalnosti končane, je vstal vodja konservativne stranke, svoječasni ministrski predsednik grof Thun in je predlagal, naj se drugo branje volilne reforme odstavi z dnevnega reda. vladni načrt, določajoč numerus clausus za gospodsko zbornico, pa naj se odkaze komisiji za volilno reformo z naročilom, da mora jutri predložiti svoje poročilo. Ta predlog je bil soglasno sprejet, na kar je predsednik sejo na veliko začudenje množčevilnega občinstva zaključil.

Dunaj 19. decembra. Udeležba pri današnji seji gosposke zbornice je bila toliko kakor menda še nikdar. Prišlo je 163 članov. Gorderoba je bila prevelikna za toliko lordov. Med navzočimi je bilo 22 bivših ministrov. Zelo se je opazilo, da sta prišla dvorna funkcionarja knez Liechtenstein in knez Montenuovo ter fcm. Beck, ki je tako slab, da ga je moral nekdanji minister baron Glanz peljati v zbornico. Prof. Back, ki je hudo bolan, je prišel na bergljah v parlament. Najbolj se je zapazilo, da je izostalo mnogo škofov. Pršli samo Jeglič, Napotnik, Endrici (Trident), Altenweisel (Bizeo, in nadškof Klepa. Najuglednejši katoliški škofje so ostali precej demonstrativno doma in so s svojo odsotnostjo precej občutno blamirali tiste, ki so prišli. Endrici in Altenweisel sta bila danes prvi v zbornici in sta danes storila obljubo. Poleg teh sta bila navzoča tudi armenski in grško-katoliški škof.

Dunaj 20. decembra. Gosposko-zbornična komisija za volilno reformo ima danes ob 3. pop. sejo. Zbornica ima jutri sejo ob 11. dop. Oglasi se 16 govornikov. Nekdanji minister graf Bylandt, avtor volilne reforme, se je dal črtati iz imenika govornikov.

Dunaj 20. decembra. Legislativna doba državnega zbora se zaključila s prestolnim ogovorom.

Dunaj 20. decembra. Delegacija se snide 3. januarja in bo imela tri dni zapored seje.

Pariz 20. decembra. Povodom izbacenja duhovnikov in semeniščnikov iz državnih posloj so bile v Viviers, v Grenoblu in Bayonu demonstracije, ki pa jih je policija hitro zadušila.

Poslano.*

Odgovor na dopis kraj. šolskega sveta v Dekanih z dne 27. novembra t. l., priobčen v številki 280. „Slov. Naroda“, z dne 6. decembra t. l.

Z neizmernim zadovoljstvom konstatiram, da se — iz dotičnega dopisa razvidi resnica, da je občinski tajnik g. Klemenčič v javni seji kraj. šol. sveta dne 15. novembra t. l. na skandalozen način zlostavljaval in klobučaril mene podpisane. Nikakor nisem, da sem istega dne zvečer na prijeteljski nasvet večine udov kraj. šol. sveta obljubil, da ne bom v tej stvari storil nobenega koraka, kakor trdijo v „Soči“; res pa je, da mi je g. kolega, nadučitelj Valentič istega dne zvečer rekel jasno in odločno, da bi bilo za ves učiteljski stan žalostno, ako molčim!

Izmišljena laž pa je, da sem se jaz podpisani udaril z glavo ob mizo, ker sem koj vstal, ko je g. „akademik“ Klemenčič planil na me.

Res je, da ste Vi, g. tajnik Klemenčič, potem, ko ste doznali, da bom v tej stvari storil potrebne korake — govorili v javni krčmi v svoje opravičenje, da sem se pobil po glavi, ker sem padel z bicikla. In še-le, ko so Vam Vaši sateliti razložili, da jaz tistega dne nisem prišel v Dekanih z biciklom, temveč s kočijo, ste si izmišlili anekdoto, da sem se udaril ob mizo.

Ako sem podpisani žalil g. obč. tajnika Klemenčiča s tem, da sem mu očital laž, vedel je dobro kot „akademik“ Klemenčič planil na me.

Res je, da ste Vi, g. tajnik Klemenčič, potem, ko ste doznali, da bom v tej stvari storil potrebne korake — govorili v javni krčmi v svoje opravičenje, da sem se pobil po glavi, ker sem padel z bicikla. In še-le, ko so Vam Vaši sateliti razložili, da jaz tistega dne nisem prišel v Dekanih z biciklom, temveč s kočijo, ste si izmišlili anekdoto, da sem se udaril ob mizo.

Ako sem podpisani žalil g. obč. tajnika Klemenčiča s tem, da sem mu očital laž, vedel je dobro kot „akademik“ Klemenčič planil na me.

Res je, da ste Vi, g. tajnik Klemenčič, potem, ko ste doznali, da bom v tej stvari storil potrebne korake — govorili v javni krčmi v svoje opravičenje, da sem se pobil po glavi, ker sem padel z bicikla. In še-le, ko so Vam Vaši sateliti razložili, da jaz tistega dne nisem prišel v Dekanih z biciklom, temveč s kočijo, ste si izmišlili anekdoto, da sem se udaril ob mizo.

Ako sem podpisani žalil g. obč. tajnika Klemenčiča s tem, da sem mu očital laž, vedel je dobro kot „akademik“ Klemenčič planil na me.

način čital g. tajnik Klemenčič navzočim udom, — izražal le svoje najpristnejše želje, da bi višje šolske oblasti ukrenile potrebno, da bi se čimprej sezidalo potrebno šolsko poslopje v Predloki, za katero je potreben denar na razpolago iz „ustanove Fabrisove“. In ravno ta dopis je smatral g. Klemenčič za žaljenje obč. odbora in kraj. šol. sveta.

Ad vooem: ustanova Fabris! Peter Fabris je bil nekdanji župnik v Predloki in je zapustil neko dvomljivo svoto denarja, katere obresti naj bi se uporabljale v poplavljanje plače tamošnjega učitelja, v pomankanju istega, pa za reveže dotične župnije. Ker pa se obresti te ustanove niso uporabljale ne v prvi ne v drugi namen, je umljivo, da sem se jaz kot voditelj predloške šole zelo zanimal poizvedeti, v kakem stadiju je sedaj ta „Fabrisova ustanova“.

V to se mi je ponudila prilika dne 28. aprila t. l., to je o priliki škontriranja blagajne „ustanove Fabrisove!“ — Dva dni poprej, namreč 26. aprila t. l. mi je občinski svetovalec in ul. kraj. šol. sveta g. Jos. Bordon naznanil, da bo v soboto dne 28. aprila pregled „ustanove Fabrisove“ v obč. uradu v Dekanih, kamor me je prijazno povabil, rekoč mi: „Gospod učitelj, ako ste v soboto prosti, lahko pridete v obč. urad, da se informirate o tej stvari“. Jaz sem se seveda radostno odzval tem vabilu, (ker sem bil vsled dovoljenja viših šol. oblasti ravno takrat prost radi nabora,) in ko so pregledovalci šteli razne obilgajne, sem vzel v roko svinčnik in notes, da si zabeležim svoto, do katere je narasla imenovana „ustanova Fabrisova“. To je g. tajnika Klemenčiča tako spekle, da je razkačen zahteval, naj se me odstrani iz sobe. Na to sem se prostovoljno umaknil.

Kar klobasari g. tajnik, da me je zalotil pred dotično sejo pri brskanju po aktih v občinski omari itd. itd., izjavljam izrecno — in to je ravno tisto, kar sem vzklil pri seji kraj. šol. sveta dekanskega dne 15. novembra — to je laž, kar dokažem s pričo pod prisego. Istina je le, da mi je nekega družega dne tedanji pisarniški pomočnik na mojo prošnjo vlijudno posodil zakonik glede vojaških dolžnosti.

Nadalje izjavljam, da sem se odstranil iz seje po onem skandaloznem prizoru, katerega je povzročil g. tajnik Klemenčič — le na prigovarjanje g. župnika Defarja in ne na ukaz predsednika, ki do takrat ni zinil niti besedice.

Iskreno se zahvaljujem velece-njenemu predsedništvu kraj. šol. sveta v Dekanih ter lastnoročno podpisanim pričam, da so uradno in v javnih časopisih blagovolili priznati in potrditi, da me je g. obč. tajnik, akademik izobraženi Franjo Klemenčič v „Pasji vasi“ v javni seji dne 15. novembra t. l. na neolikan in nezasi-ljan način zlostavljaval, o čemur bodo razsojale zato določene sodnijske oblasti. Torej na veselo svidenje pri Filipih!

Na vprašanje stavim še to: „Jeli dovoljeno rabiti občinski urad in urad krajnega šol. sveta v privatne svrhe, čemur se čudi mnogo lokalnih fak-torjev?“

In s tem sklepam.

Črni kal pri Koprju, 17. decem. 1906.

Fran Ferjančič.

Zahvala.

Podpisano šolsko vodstvo izreka gosp. Viktorju Rohrmannu, veletržcu v Ljubljani in cenjenemu omizju pri „Roži“ v imenu revne šolske mladine najiskrenejšo zahvalo za blagodušni dar 120 K, ki je bil res v smislu prebuge gospe Ane Juvancičeve, s katero je izgubila šišenska šolska mladina največjo in najbližjo dobrotnico. Bog povrni!

Vodstvo ljudske šole v Šiški.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 17. decembra: Terezija Janežič, sod-niškega oficijala žena, 64 let, Gorupove ul. 3, valed raka — Marija Žetovčič, posestnica, 80 let, Kongresni trg 3, ostarelost. — Dr. ga Kušar, zaseb. uradnika hči, 16 mes., Sv. Petra cesta 50, jetika. — Stanko Janovič, posest. sin, 4 leta, Karlovska zemlja 8, ošpice.

Dne 18. decembra: Filip Saveli, krojač, 80 let, Cerkvene ulice 21, ostarelost.

Dne 18. decembra: Dimitrij Kajzelj, bančnega uradnika sin, 2 dni. Šubičeve ul. 3. Življenske slabosti.

Dne 19. decembra: Ivana Kušar, zas. uradnika hči, 2 leti. Sv. Petra cesta 50. Jetika. — Marija Ciuha, gostija, 61 let. Ra-deckega cesta 11. Kap.

V deželni bolnici: Dne 16. decembra: Gašper, tesar, 46 let, valed raka.

Dne 17. decembra: Jakob Kovač, po-sestnik, 58 let. Fractura vertebrae colli.

Meteorološko poročilo.

Večina nad morjem 06-9. Srednji vršni v. 786.0 mm.

Čas	Opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nobe
19. 2. sv.	744-9	-23	bresvetno		oblačno
20. 7. sv.	746-9	-34	ar. svahod		oblačno
2. pop	747-7	-29	ar. vzh.		oblačno

Srednja večerajna temperatura: 22°, no-
asle: 20° — Padavina v mm 36

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 20. decembra 1906.

Malobitni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	98 90	99 10
4 1/2% srebrna renta	100 10	100 30
4% avstr. krona renta	98 70	98 90
4% zлата	117 10	117 30
4% ogrska krona renta	95 60	95 80
4% zлата	114 20	114 40
4% posojilo dež. Kranjske	98 80	99 60
4% posojilo mesta Spiljet	100 50	101 50
4% posojilo mesta Zadar	99 30	100 30
4 1/2% bos.-herc. železniško	99 80	100 75
4% posojilo 1902	99 80	99 70
4% češka dež. banka k. o.	99 80	99 70
4% zast. pisma gal. dež.	100 45	101 45
4% hipotekne banke	106 —	106 —
4 1/2% pešt. kom. k. o. z	106 —	106 —
4% 10% pr.	100 —	101 —
4 1/2% zast. pisma innerst.	100 —	100 25
4% zast. pisma ogr. centr.	100 —	100 50
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	100 —	100 20
4% obl. ogr. lokalnih že-	100 —	101 —
4 1/2% obl. češke ind. banke	100 —	101 —
4% prior. lok. želez. Trst-	99 90	100 —
4% prior. dolenskih žel.	99 50	100 —
3% prior. juž. žel. kup. 1/2%	814 —	813 —
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	100 40	101 40

Srečke.	217 —	219 —
Srečke od l. 1860%	267 50	269 50
od l. 1864	152 75	154 75
tziske	275 —	275 —
zem. kred. l. emisije	287 75	287 75
II.	261 50	261 50
ogrške hip. banke	101 —	109 70
srbske a frs. 100 —	162 —	163 —
turške	22 40	24 40
Basilika	454 50	455 —
Kreditne	79 —	87 —
Inomoške	88 —	92 —
Krakovske	60 —	65 —
Ljubljanske	46 75	48 75
Avstr. rdeč. križa	27 75	29 75
Ogr.	55 —	60 —
Rudolfove	72 —	81 —
Salcburške	499 —	509 —
Dunajske kom.		

Delnice.	176 2 —	177 25
Južne železnice	878 50	879 50
Državne železnice	177 5 —	783 —
Avstr.-ogrške bančne deln.	686 75	687 75
Avstr. kreditne banke	832 50	833 50
Ogrske	243 —	244 —
Živnostenske	749 —	753 —
Premogokop v Mostu (Brüx)	623 50	630 50
Alpske montan	677 —	687 —
Praške žel. ind. dr.	573 50	574 50
Rima-Muranyi	283 —	287 —
Trboveljske prem. družbe	585 —	589 —
Trbov. orožne tovr. družbe	146 —	148 20
Češke sladkorne družbe		

Valute.	11 34	11 39
C. kr. cekija	19 12	19 15
20 franki	23 48	23 56
20 marke	24 02	24 08
Šveveys	17 60	17 80
Marke	95 60	95 80
Laški bankovci	2 53	2 54
Rubli	4 84	5 —
Dolarji		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 20. decembra 1906.			
Termin.			
Pšenica za april	50 kg K	7 43	
Rž	50 „	6 58	
Koruzi	50 „	5 13	
Oves	50 „	7 48	
Efektiv.			
Neopremenjeno.			

+

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm prežalostno vest o smrti ljubljeneja soproga, oziroma očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Josipa Cimermana

c. kr. sod. oficijala v p. in posestnika

ki je po težki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoč, danes, dne 19. decembra ob 10.10. uro zvečer v svojem 59. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v petek, 21. decem-bra ob 3. uri popoldne izpred hiše žalosti v Spodnji Šiški, Nove ulice št. 206, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi v Črnomlju.

V Spodnji Šiški, 19. dec. 1906.

4494 **Zaljubljeni ostali.**

Odv. praktikant
Išče službe. Pisal bi od začetka zastoj.
Ponudbe pod „1000 Jesenice“.

Mladenič
v najlepši dobi, lepe zunanosti, po-sestnik, trgovec in obrtnik, imajoč veliko posetstvo, trgovino in obrt v večji vasi blizu Trsta, se želi seznaniti z gospico ali mlado vdovo z gotovino od 10.000 K naprej.
Ponudbe naj se pošiljajo pod „Bo-dečnost 164“ poste restante, Trst. Ako mogoče s sliko. Za tajnost se jamči. Več se izve v upravnistvu

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.

Od 16. decembra do 22. decembra 1906:

Obleganje Port Arturja.

Vešče šivilje

za belo perilo sprejemlje takoj
tvornica za perilo

R. Severinski v Zagrebu.

Šivalnih strojev ni treba goniti z no-gami, ker jih goni motor. 4576 1

Zimske konjske odeje

se zaradi opustitve
tvornice oddajajo
sino ceno. 3000
konjskih odej, toplih
voljnih in mehkih
z barvastimi okrajki, pripravne tudi za p-
stelnje odeje, 2 m dolgosti, 1 1/2 m širokosti.
Vrsta A sive po K 4—, vrsta B rjave po
K 5-50, vrsta C rumenkaste, najfin. kakovost
K 6-80. Cenovnik št. 9 o različnih drugih
vrstah zastoj. Po povzetju pošila

A. Weissberg na Dunaju II.,
Untere Donaustrasse 23. 4330-3

Panorama International

Pogačarjev trg.

Razstavljeno od petka 21. decembra
do vštetega četrka 27. decembra 1906:

Zrušitev San Franciska

dne 17. in 18. aprila 1906.

Prodajalna

z opravo v Cerknici na Notranj-skem se odda od 1. julija 1907
naprej za več let v najem. Zraven se
odda tudi koncesija za žganjetoč.
Hiša leži ob glavni cesti na lepem
prostru. Poleg prodajalne dam v
najem tudi 2-3 magacina

Vpraša naj se pri Antonu de
Schiava v Ljubljani, na Dunajski
cesti. 4411 2

Najvišja odlika na mednarodni razstavi v Milanu leta 1906 (avstr. juror.)

Zahtevajte

vedno, ako Vas muči kašelj, hripavost
ali zaslezenje sopil,

salmiakove pastilje

Iekarnarja

PICCOLIJA v Ljubljani

ki izbornu vplivajo v zgorajšnjih
službah. III 4386-1

Škatlica 20 vln., 11 škatlice 2 kroni.

Naročila izvršuje t. čno in po po-
vzetju lekarnar PICCOLI v Ljub-
ljani, na Dunajski cesti.

Primerni darovi za Božič in Novo leto

Trgovina in zaloga umetnin

Josip Kaplan

Dolga ulica št. 12 **ZAGREB** Telefon št. 245.

je znana kot najsolidnejši in najcenejši
izvor za nabavo slik v modernem slogu
z okusnim okvirom kakor tudi kot naj-
večje in najcenejše skladišče okvirov.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

vajenec

od 14. do 16. leta za špacerijsko tr-
govino **Ruggero Lokar, Solita**
Greta 24, Trst. 4574

Odda se s 1. januarjem v najem
velika, dobro 1000, popolnoma opravljena

restavracija.

Več pove zaloga Puntigam v
Ljubljani. 44-4-2

Elegantne, lahke

sani

(skoro nove) za enega konja so na
prodaj. 4579-1

Kje, pove upravnistvo „Slov.
Naroda“.

Gostilničarja

na račun se išče za jako dobro
idoči hotel.

Kje, pove upravnistvo „Slov.
Naroda“. 44-5-2

Kupi se dobro ohranjena

blagajna

(Werthelmerkasse).

Takojšne ponudbe pod šifro „J.
J.“ poste restante Ribnica, Do-
lenjsko. 4503-2

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali za pi-
sarne se dajo takoj v najem.

Odda se tudi

hlev za dva konja.

Naslov pove upravnistvo „Slov.
Naroda“. 2845 59

Destilacija žganja

v zvezi z izdelovanjem nealkoholnih
osvežilnih pijač se lahko izvršuje takoj
z najboljšim uspehom. Za oblastveno
dovoljenje za izdelovanje in prodajo se
jamči in Vam uredi prav na mestu
izveden strokovnjak brezplačno teme-
lito manipulacije. Primeren pouk v
dosego brze prodaje. Brezkonkurenčne
vrste in reklame na razpolago. Resni
ponudniki naj pišejo pod „Goldgrube
2500“ na anončno ekspedico. **Eduard
Braun na Dunaju, I., Rotenturm-
strasse 9.** 4420-5

Razpis službe.

„Trgovsko-obrtna zadruga
v Trstu“ razpisuje mesto

uradnika

in 4497-3

mesto vežbenika.

Prošnje s prepisi izpričeval
in opazko, kdaj lahko vstopi
ter z zahtevo plače, je vpo-
slati do 20. decembra t. l. na
predsedstvo zadruga.

V nedeljo

dne 23. decembra t. l. bo
trgovina s perilom, klobuki in
modnim blagom 4577-1

C. J. Hamann

odprta

dopoldne in popoldne.

Trgovski potnik
slov. Štajersko, Koroško in Kranjsko,
ni proti proviziji prevzel prodajo
delcev domače hišne obrti in sicer:
lamnike, črevlje in krtače, naj se obrne
tukajšno tvrdko **Hitzl & Kozina.**
4434 3

Spregleda zavarovanje življenjskega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, da ne bomo druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšimi plačili.
Vsek dan ima po preteku poti let pravo do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 34.788.837,76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87.176.383,76 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vseslovensko-slovensko-nemško upravo.
Vsa posredila delo:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarna se v lastni bančni hiši
v Gosposkih ulicah števil. 12.

Zavarne posloplja in preučenine proti požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenijo takoj in najkrajše.
Učiva najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in območinske namene.

IVAN & NIKOLAJ ŽIC
trgovina z vinom na veliko.
Ladji: „Domitila“ & „Štefanija“
v Pulju v Istri
prodaja vina:
Vino z Visa, rdeče . . . liter po 40 in 42 h
belo . . . „ 48 „ 50 „
Dalmatince, rdeč . . . „ 36 „ 38 „
bel . . . „ 36 „ 32 „
Dalmatince, rdeč . . . „ 32 „ 34 „
Vrsto kolodvor Pulj v izposojenih posodah, ki se ne uračunijo, pa jih je treba čimprej vrniti.
Vrsto kolodvor Pulj pošilja se le po povzetju in sicer samo od 56 litrov naprej. Za priročnost
vsega vina popolnoma jamčiva. 2602 11

Novo otvorena trgovina
J. TONI
Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.
priporoča 4476-2
svoje zalogo papirnatega
in galanterijskega blaga,
ter šolskih potrebščin,
kakor tudi
okraske za božično dervo.
Velika izbira božičnih in no-
voletnih ter umet. razglednic.
Ciril - Metodove razglednice.
Vse po najnižjih cenah!

Najmodernejši
KLOBUKI
vseh vrst
v najbogatejši izbiri
v Ljubljani
pri 4489-5
C.J. HAMANN
Klobuki se sprejemajo v popravilo.

4 gl. krasne ženske
in dekliške svilnate bluze najnovejšega kroja
in različnih barv. 4568-1
Pripravno božično darilo!
Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
v Ljubljani, Mesni trg št. 5.

Izšel je težko pričakovani
Koledar
4566-2 za
kmetovalca 1907.
Uredil dež. nadzornik J. Legvart.
Il. zelo popolnejši letnik z vsebino:
Kratek opis umne živinoreje; zlata
pravila živinoreje, krmljenje goveje
živine in prašičev.
Praščijereja, mlekarstvo, preiskovanje
mleka, boleznih mleka. Obdelovanje
travnikov, naprava in osuševanje
travnikov, umetna in naravna gnojila.
Sadjereja, naprava sadovnjaka.
Vinoreja, priprava dobrega vina.
Kmet. zakoni. Hmeljarstvo. Merjenje
lesa, prerač. v kile, orale in hektarje.
Koledar, sejni in še mnogo drugega.
Vezan je letos v posebno močno
platno. **Cena s pošto K 1,80**, in se
naroča pri **Iv. Bonaču v Ljubljani.**
Vsled prihranitve dragega povzetja
se naj znesek naprej dopolnje.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7:10 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc,
Budejovice, Praga.
7:17 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Novo
mesto, Strazha-Toplice, Kočevje.
11:30 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Trbiž, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec,
Salzburg, Inomost, Bregenc.
1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Novo
mesto, Strazha-Toplice, Kočevje.
4:00 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Trbiž, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Ce-
lovec, Štajer, Linc, Budejovice, Praga,
Dunaj zahodni kolodvor.
7:08 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Novo
mesto, Kočevje.
7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž.
10:23 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel.,
Beljak, Inomost, Monakovo.
Dohod v Ljubljano juž. žel.:
7:09 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža.
8:44 zjutraj. Osebn. vlak iz Novega mesta,
Kočevja.
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.
11:15 popoldne. Osebn. vlak iz Gorice
c. kr. dr. žel., Trbiža, Celovca, Linca,
Prage, Dunaja zahodni kolodvor.
2:32 popoldne. Osebn. vlak iz Straže-
Toplice, Novega mesta, Kočevja.
4:30 popoldne. Osebn. vlak iz Selctala,
Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka,
Trbiža, Gorice c. kr. dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel.
8:35 zvečer. Osebn. vlak iz Strazha-Toplic,
Novega mesta, Kočevja.
8:45 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Linca,
Dunaja juž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža,
Trsta c. kr. dr. žel., Gorice c. kr. dr. žel.
11:34 ponoči. Osebn. vlak iz Pontablja,
Trbiža, Trsta c. kr. dr. žel., Gorice c. kr. dr. žel.
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7:28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2:05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7:10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10:45 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo
v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)
Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:
6:49 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10:59 popoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
6:10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9:55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo
v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)
(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-
evropskem času.)

Izvrstni cmoki.
NAVODILO:
Zmešaj med zamešeno testo za cmoke (iz 1/2 kg moke)
1/2 zavitka Treff praška za pečenje testo še enkrat krepko
pregnedi in deni cmoke takoj v vreto vodo. Za testo k
cmokom ne jemlji vročega ampak mrzlo ali mlačno mleko.
Prašek za pečenje Treff
dela cmoke velike, rable in lahko prebavne. Prašek za pečenje Treff
drja Crato & Co., na Dunaju III., je priznано najboljši in se
dobiva povsod. 4017-7

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev
Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfove ulice števil. 12
priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim
gostilničarjem svoje **marčno pivo v sodcih in steklenicah.**
4012 19 Številka telefona 210.

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOŠLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Globoko znižane cene
pri
Veliki tovarni
LJUBLJANA
Resljeva cesta 3 Sv. Petra cesta 37.
Priporoča
svojo veliko in svežo zalogo
konfekcije za gospode in
dečke.
Velikanska izbira konfek-
cije za dame in deklice.
Velika zaloga
kožuhovine za gospode.
A. LUKIČ,
poslov. 4202 12

Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano
vpisana zadruga z omejenim jamstvom
nasproti železniške postaje Vižmarje v lastni hiši
naznanja slavnemu občinstvu, da si je preuredila
mizarsko delavnico s strojnim obratom in parno silo.
Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov
od preprostih do najfinejših, po najnižjih cenah, brez konkurence.
Izdeluje vsa pohištvena in stavbna dela, oprave za hotele, sanatorije
in druge javne zgradbe.
Zaloga v Šent Vidu nad Ljubljano, prodajalna v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 18 — v hiši Kmetske posojilnice.
Opomba: G. Dragotin Puc ni več zastopnik mizarske zadruge.
Ceniki na razpologo. Proračuni in načrti brezplačno.

37 letni bivši orožniški stražmašter
3 majhno mirovino išče gospodično
ali vdovo brez otrok, takisto 3
majhno mirovino, ki bi mu
gospodinjala.
Prosi se za sliko, ki se vrne.
Ponudbe pod „Tovariš 103“
na upravn. „Slov. Nar.“ 447-3

Vljudno se priporoča
trgovina
s klobuki in črevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana,
Stari trg števil. 10.
Velika zaloga, solidno blago.
3512 Cene zmerne. 25

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem Fran Szantner
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4
dobavlja kakor znano
najboljše čevlje.
Zunanja naročila proti povzetju.
Pri naročilih zadostuje pred. štev.
Neprilečni izdelki se zamenjajo.
Ceniki brezplačno in poštine prste.
„Derby“
Pred. št. 373. Boxealf z močnimi podplati K 13.—
„ 433. Lakovina „ 15-50
„Schick“
Pred. št. 690. Irhovina s šiv. podplati K 6.—
„ 720. Lakovina „ 6-30
„Hainovale“
Pred. št. 1148. Chevrette s polkoutas podpet.
šiv. podpl. K 9.— — Pred. št. 1149. Franc.
Chevreux, St. Louis XV. podpetki K 12.—
Pred. št. 653. Sabahid . . . K 10-50
„ 567. Ia Boxealf . . . 13—
„ 610. Lakovina . . . 12—

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.